

Pôstna dekorácia v Katedrále, r. 2017

Provokatívna, ale pravdivá...

Čím viac sme sa blížili k pôstnemu obdobiu, tým viac som počúval plány niektorých úprimne zmýšľajúcich veriacich ľudí, ktorým záleží na tom, aby obdobie pôstu prinieslo zmenu do ich života. Hovorili o tom, čoho všeličoho sa chcú zriekať, napr. sladkostí, cigariet... Niektorí sa dokonca odhodlali pôst prežívať tak, že stredy a piatky budú len o chlebe a vode, ako to odporučila aj Panna Mária v Medžugorí.

Veľmi sa teším, keď počúvam ľudí, ktorí sa takto úprimne chcú pripraviť na slávenie našich najväčších sviatkov. Určite sú to pekné a u niektorých nie ľahké rozhodnutia a ja im prajem, aby tieto predsavzatia pomohli hlbšie prežiť pôstne obdobie, ale potom aj hlbokú úprimnosť veľkonočnej radosti.

Myšlienku pôstu a sebazáporu sme v Katedrále podporovali už niekoľko rokov aj pôstnou dekoráciou pred oltárom so symbolmi utrpenia Pána – trňovou korunou a samotného pôstu tela – chlebom a džbánom s vodou.

Keď som však počúval vyššie spomenuté plány a vnímal pri rozhovoroch, ale aj na ulici, že nám akosi stále viac chradnú vzťahy, že naletíme na hociktorú nezmyselnú ponuku mať sa lepšie, ak si v akcii alebo na akože výhodný úver niečo kúpime, tak si myslím, že nám v prvom rade chýba zdravý rozum, ktorý nám Boh dal ako najväčší dar.

Na nezmyselné postoje v oblasti pôstu upozorňoval Boh už cez starozákonných prorokov:

Či takýto je pôst, ktorý sa mi ľúbi? Má sa človek umŕtvovať celý deň? Vykrúcať si dookola hlavu a vrecovinou i popolom si ustielať? Či toto nazveš pôstom a dňom milým Bohu? Či nie to je pôst, ktorý sa mi ľúbi, keď rozviažete zväzky zločinné a roztvoríte zvierajúce putá, prepustíte zlomených na slobodu a rozlámete každé jarmo? Či nie, keď lámeš chudobným svoj chlieb, potulných bedárov zavedieš do domu, ak vidíš nahého, zaodeješ ho a pred svojím telom sa neskrývaš? (Izaiáš 58, 5-6).

Dlho som už uvažoval a hľadal slová, ktoré by pomohli pochopiť správny rozmer pôstu a pokánia. Až som ich našiel v Katechizme katolíckej cirkvi. Sú tak nádherné, hlboké a obsiahle, že ich uvádzam celé aj s číslovaním – aby si ich každý mohol nájsť (ak by ich chcel poznať v širšom rozmere).

1434 Vnútorne pokánie kresťana sa môže prejavovať veľmi rozmanitým spôsobom. Písmo a otcovia zdôrazňujú najmä tri formy: pôst, modlitbu a almužnu, ktoré vyjadrujú obrátenie vo vzťahu k sebe samému, vo vzťahu k Bohu a vo vzťahu k iným. Okrem úplného očistenia, ktoré spôsobuje krst alebo mučeníctvo, uvádzajú ako prostriedky na odpustenie hriechov úsilie zmieriť sa so svojím bližným, slzy pokánia, starostlivosť o spásu bližného, orodovanie svätých a čínorodú lásku, ktorá „zakrýva množstvo hriechov“ (1 Pt 4, 8).

1435 V každodennom živote sa obrátenie uskutočňuje prejavmi zmierenia, starostlivosťou o chudobných, vykonávaním a obranou spravodlivosti a práva, vyznaním pokleskov bratom, bratským napomenutím, revíziou života, spytovaním svedomia, duchovným vedením, prijímaním utrpení a trpezlivosťou v prenasledovaní pre spravodlivosť. Najistejšia cesta pokánia je vziať každý deň svoj kríž a nasledovať Ježiša.

1436 Eucharistia a pokánie. Každodenné obrátenie a pokánie nachádzajú svoj prameň a svoj pokrm v Eucharistii, lebo v nej sa sprítomňuje Kristova obeta, ktorá nás zmierila s Bohom. Eucharistiou sa živia

a posilňujú tí, ktorí žijú z Kristovho života; ona je „protíliek, ktorý nás oslobodzuje od každodenných previnení a chráni pred smrteľnými hriechmi“.

1437 Čítanie Svätého písma, modlitba liturgie hodín a modlitba Otče náš, každý úprimný úkon kultu alebo nábožnosti ožívujú v nás ducha obrátenia a pokánia a prispievajú k odpusteniu našich hriechov.

1438 Kajúcne obdobia a dni v liturgickom roku (Pôstne obdobie, každý piatok na pamiatku Pánovej smrti) sú význačné chvíle v kajúcej praxi Cirkvi. Tieto obdobia sú osobitne vhodné na duchovné cvičenia, kajúcne liturgické pobožnosti, púte na znak pokánia, dobrovoľné odriekania, ako je pôst a almužna a bratské podelenie sa (charitatívne a misijné diela).

1439 Dynamiku obrátenia a pokánia vynikajúco opísal Ježiš v podobenstve o „márnotratnom synovi“, ktorého stredobodom je „milosrdný otec“ (Lk 15, 11-24): očarenie klamlivou slobodou, opustenie otcovského domu; krajná bieda, v ktorej sa syn nájde, keď premárnil svoj majetok; hlboké poníženie, keď sa vidí donútený pásť svine, a ešte horšie, keď túži nasýtiť sa strukmi, čo žrali svine; uvažovanie nad tým, čo stratil; ľútosť a rozhodnutie priznať pred otcom svoju vinu; návrat; veľkodušné otcovo prijatie; otcova radosť – to sú charakteristické momenty procesu obrátenia. Krásne šaty, prsteň a slávnostná hostina sú symbolmi tohto nového, čistého, dôstojného a radosného života človeka, ktorý sa vracia k Bohu a do lona svojej rodiny, ktorou je Cirkev. Jedine Kristovo srdce, ktoré pozná hĺbku lásky svojho Otca, mohlo nám zjaviť priepasť jeho milosrdenstva takýmto jednoduchým a krásnym spôsobom.

Uvedené body z Katechizmu katolíckej cirkvi nám ukazujú, že pôst teda nie je predovšetkým o jedle či nápoji, ale o zmene zmýšľania a postojov. O zmene, ktorú musím urobiť vo svojej hlave, vo svojom rozume, ktorý symbolizuje mozog v našej výzdobe.

O tej zmene, že nenaletím napríklad nezodpovedne na ponuku ľahko získaných financií, ktorou miesto toho aby som urobil niekomu radosť, môžem nakoniec finančne zruinovať seba a svoju rodinu.

O zmene, ktorá mi nedovolí z môjho manželského partnera urobiť iba objekt uspokojenia, ale mi pomáha vidieť v ňom toho, ktorému sa môžem bez podmienok darovať.

Možno si pokánie žiada odo mňa vyhnať zo svojej hlavy strach, že ak poviem niekomu pravdu, prestane ma mať rád. Pomôže mi pochopiť, že musím prosiť o pravú lásku, s ktorou tú pravdu poviem tak, aby ten, komu ju hovorím, cítil, že ho mám rád a preto mu tú pravdu hovorím.

Zmena myslenia mi pomôže v tom, aby som pochopil, že nič nestratím, ak okrem času na zabezpečenie seba a svojej rodiny si viem nájsť dosť času aj na modlitbu, aj na rozhovory, či chvíle oddychu s tými najbližšími.

Nové myslenie mi pomôže k správne postoju k tým, ktorí sú núdzni, a nebudem ničieť ich dôstojnosť „hodením“ pár drobných do otvorenej dlane, ale im ukážem, že ak majú zdravé ruky a nohy, môžu si – rovnako ako ja – zabezpečiť veci potrebné pre dôstojný život.

Zmena myslenia mi môže pomôcť prestať sa hnevať a kritizovať dnešnú mládež, ktorú vidím stále robiť s mobilom a tabletom a pochopiť, že miesto toho potrebujú naše uši, naše srdce, náš čas... a možno aj náš záujem o ich „svet“.

V konečnom dôsledku by sa zmena myslenia mala prejaviť ako radosť zo života, nádej v budúcnosť a pozitívny pohľad na seba, ale aj brata a sestru, ktorého stretám.

Mal by vymiznúť, alebo sa aspoň zmenšiť smútok, šomranie, beznádej, posudzovanie, ohováranie, vlastnenie druhých, apatia...

Vtedy naša obeta bude milá Bohu.

Drahí bratia a sestry, mozog ako súčasť pôstnej výzdoby je veľmi netradičný. Je tu však preto, aby každý deň provokoval k zmene nášho myslenia.

**S láskou prajem vám všetkým požehnaný Pôst,
plný nového zmýšľania.**